

တောင်သူလယ်သမား သုတေသန

မေတ္တာ

မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း

နိုဝင်ဘာလ၊ ၂၀၁၈ခုနှစ်

ပါဝင်သောအကြောင်းအရာများ

ကျေးဇူးတင်လွှာ	3
၁။ သုတေသနအနှစ်ချုပ်	4
၁.၁။ တောင်သူလယ်သမားများရင်ဆိုင်နေရသည့်အဓိကပြဿနာများ	6
၁.၂။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအခြေအနေ	7
၁.၃။ လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်အားယှဉ်တွဲလေ့လာချက်	9
၂။ တောင်သူလယ်သမားသုတေသန	10
၃။ သုတေသနဆိုင်ရာနည်းစနစ်	11
၃.၄။ သုတေသန နမူနာပုံစံ	12
၄။ တောင်သူလယ်သမားသုတေသန	14
၄.၁။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ	15
၅။ အခြားတွေ့ရှိချက်များ	17
မြို့နယ်နှစ်မြို့နယ်ရှိတောင်သူလယ်သမားများကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နေရသောအဓိကပြဿနာရပ်(၇)ခု	17
တောင်သူလယ်သမားမိသားစုများ၏အဓိကအိမ်မက်များ	17
၆။ သုတေသနစီမံမှု	18
၇။ နောက်ဆက်တွဲများ	19
သုတေသနတွင်အသုံးပြုသည့်မေးခွန်းများ	19
ကိုးကားချက်များ	23

တောင်သူလယ်သမားသုတေသနသည် လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့် မော်ကျွန်းမြို့နယ်များရှိ တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်လုပ်ဆောင်သောသုတေသနဖြစ်ပါသည်။ နည်းပညာနှင့်ရပ်ငွေကြေးကိုမေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းကပံ့ပိုးကူညီပြီးမြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်ကနည်းပညာပံ့ပိုးထားပါသည်။ ပြည်သူလူထုအခြေပြုသောနည်းစနစ်ဖြင့် ပြည်သူများတွေ့ကြုံနေရသောပြဿနာရပ်များကိုပြည်သူလူထုကဖော်ထုတ်သော၊လေ့လာသောသုတေသနတစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။

တောင်သူလယ်သမားသုတေသနကိုကြီးကြပ်လမ်းညွှန်ပေးသောသူ၊နည်းပညာပေးသူနှင့်စီမံသူများမှာဦးခင်မောင်လတ်(စိုက်ပျိုးရေးအကြံပေးပညာရှင်၊ မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း)၊ ဦးသုရထွန်း(သုတေသနပညာရှင်၊မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်)၊ဒေါ်နွယ်နီအေး(စီမံကိန်းညှိနှိုင်းရေးမှူး၊မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း)၊စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများနှင့် လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်များရှိတောင်သူ လယ်သမားများလည်းပါဝင်ခဲ့ကြပါသည်။

သုတေသနအစီရင်ခံစာကိုမြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်ကသုတေသနနည်းပညာ၊ဒီဇိုင်းပုံစံ၊သုတေသနသင်တန်း၊သတင်းအချက်အလက်များဆန်းစစ်ခြင်းတို့ဖြင့်အဆင့်ဆင့်လုပ်ဆောင်ပြီးပြုစုရေးသားခဲ့ပါသည်။သုတေသနလုပ်ငန်းစဉ်အဆင့်ဆင့်တွင်လည်းပါဝင်ခဲ့ကြသော၊သတင်းအချက်အလက်များကောက်ယူပေးခဲ့သောမေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းကစီမံကိန်းဝန်ထမ်းများနှင့်တောင်သူလယ်သမားများ၊သတင်းအချက်အလက်များရယူမှုတွင်ပါဝင်ဖြေကြားပေးခဲ့ကြသောလပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်များရှိပြည်သူများ၊တောင်သူလယ်သမားများကိုကျေးဇူးအထူးပင်တင်ရှိပါသည်။

ယခုသုတေသနသည်လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်များရှိတောင်သူလယ်သမားများ၏လေ့လာချက်များဖြစ်ပြီးတွေ့ရှိချက်များနှင့်ထောက်ခံချက်များကိုသက်ဆိုင်ရာဆက်နွယ်ပတ်သက်သူများ၊တာဝန်ရှိသူများနှင့် အဆင့်ဆင့်တိုင်ပင်ကာ အကောင်အထည်ဖော်ဆောင်ရွက်နိုင်မည့်အခွင့်အလမ်းများပေါ်ပေါက်လာမည်ကိုယုံကြည်မိပါသည်။

မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း

မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်

၁။ သုတေသနအနှစ်ချုပ်

တောင်သူလယ်သမားသုတေသနသည်တောင်သူလယ်သမားများ၏လိုအပ်ချက်များနှင့်ပတ်သက်သည့်အခြေအနေများကိုသိရှိရန်တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်ရောဝတ်တိုင်းဒေသကြီး၊လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်တို့တွင်လေ့လာထားခြင်းဖြစ်သည်။သုတေသနကို(၂၀၁၈)ခုနှစ်စက်တင်ဘာလမှအောက်တိုဘာလအထိလုပ်ဆောင်ခဲ့ကြပြီး နိုဝင်ဘာလတွင်အစီရင်ခံစာထုတ်ပြန်ခဲ့ပါသည်။သုတေသနသည် တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေ နှင့်ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ တို့၏အကောင်အထည်ဖော်မှုများ၊အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုတောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်တွင်လေ့လာထားပါသည်။

နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်အခြား လိုအပ်သောအရင်းအမြစ်များကို မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းနှင့် မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်တို့က ကူညီပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းစီမံကိန်းဝင်မြို့နယ်(၂)မြို့နယ်ဖြစ်သောလပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာပေါင်း(၃၆)ရွာကိုအခြေခံကာစီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသောတောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းမှ(၆၄၁)ဦး၊တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းကော်မတီဝင်(၁၈၀)ဦး၊ဝင်ငွေတိုးထုတ်လုပ်သူကော်မတီဝင်(၆၀)ဦး၊ မျိုးစေ့ထုတ်သူအသင်းဝင်(၉၄)ဦးတို့ကိုဦးတည်ထားပါသည်။ သုတေသနပြုလုပ်ရာနေရာအသစ်များသည် တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းရှိရာကျေးရွာများ၊တောင်သူလယ်သမားသင်တန်း၊ တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းကော်မတီလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ၊ ဝင်ငွေတိုးထုတ်လုပ်သူများ၊မျိုးစေ့ထုတ်သူရှိရာနေရာများဖြစ်သည်။

ယခုသုတေသနတွင်အသုံးပြုခဲ့သောအဓိကကျသည့်မေးခွန်းများမှာ(၁)တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေအားမည်ကဲ့သို့အကောင်အထည်ဖော်ပြီးမည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်နေပါသနည်း။ (၂)ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေအားမည်ကဲ့သို့အကောင်အထည်ဖော်ပြီးမည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများဖြစ်ပေါ်နေပါသနည်း။

**မေးခွန်း(၁)တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေအား
မည်ကဲ့သို့အကောင်အထည်ဖော် ပြီးမည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်သက်ဆိုင်သောတွေ့ရှိချက်များမှာ...**

(က) စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာသွင်းအားစုများ (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)
တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးများကို ကာကွယ်ခြင်းနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ခြင်းဥပဒေအားသိရှိမှုနည်းပါးကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာသွင်းအားစုများတွင် လယ်ယာမြေလုပ်သား၊ငွေကြေးအရင်းအနှီး၊စက်ကိရိယာ၊နည်းပညာ၊ သတင်းအချက်အလက်များ၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းသုံးမြေဩဇာများ၊မျိုးစပါးနှင့် လယ်သမားများ၏စွမ်းဆောင်ရည်၊လူမှုဘဝမြှင့်တင်ရေးလမ်းညွှန်များစသည့် ကဏ္ဍများကိုတွေ့ရှိရသည်။သွင်းအားစုများကိုအများဆုံးရရှိသောနေရာများမှာ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများ၊စိုက်ပျိုးရေးကုမ္ပဏီများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးလုပ်ဆောင်နေသောအဖွဲ့အစည်းများနှင့်စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာနတို့ဖြစ်သည်။ သွင်းအားစုများကိုရယူမှုတွင် ပုံမှန်မရခြင်း၊လက်လှမ်းမမီခြင်း၊ရယူချိန်မမှန်ခြင်း၊ကုန်ကျစရိတ်များခြင်း၊ရာသီဥတုနှင့်သဘာဝဘေးအန္တရာယ်များကြုံရခြင်း၊ သီးနှံဖျက်ပိုးများကြောင့်ဆုံးရှုံးမှုများရှိသည်။ စိုက်ပျိုးစရိတ်များကိုပြန်လည်ပေးချေရာတွင်အချိန်ရာသီမကိုက်ခြင်းနှင့်ပေးဆပ်ရသည့်စနစ်မှာအဆင်မပြေမှုများကိုတွေ့ကြုံရသည်။ သတင်းအချက်အလက်များရယူမှုကိုလည်းလူမှုရေးဗီဒီယို၊ရေဒီယို၊ရုပ်မြင်သံကြားနှင့်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းသုံးအပလီကေးရှင်း(application)များကရယူအသုံးပြုကြသည်။ရာသီဥတုခန့်မှန်းချက်များကို စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းတွင်တိုက်ရိုက်အသုံးပြုရန်၊ နေရာဒေသအလိုက်ခန့်မှန်းချက်များကိုတိကျစွာအသုံးပြုနိုင်ရန်အခက်အခဲတွေ့ကြုံရပါသည်။မြေယာပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်ပုံတင်မှုများတွင်ပွင့်လင်းမြင်သာမှုမရှိစေချင်ကြပါသည်။လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှုမှတ်ပုံတင်မှုဖြစ်စဉ်ကိုလည်းလွယ်ကူမြန်ဆန်စေလိုကြသည်။

"တစ်ကေ(၁)သိန်းမှ(၁.၅)သိန်းချေးပေးနေပါတယ်။လယ်ယာကုန်ထုတ်လုပ်ငန်းများပြုလုပ်ရန်လယ်သမားများကို ထုတ်ချေးဖို့ကမ္ဘာ့ဘဏ်ချေးငွေနှံလုပ်ဆောင်ဖို့ရှိပါတယ်။ဥပဒေတွေအကောင်အထည်ဖော်လာဖို့တော့စိန်ခေါ်ချက်များစွာရှိပါတယ်"
(လွှတ်တော်အမတ်တစ်ဦး)

"လယ်သမားကြီးတွေကငွေကြေးကိုစနစ်တကျမစီမံနိုင်ကြဘူး။ခါတ်မြေဩဇာ၊ပိုးသတ်ဆေး၊ပေါင်းသတ်ဆေးသုံးစွဲနည်းလမ်းများကို တိုးချဲ့ပညာပေးသင့်တယ်။ ကွင်းဆင်းပြီးပညာပေးလုပ်ငန်းများပိုလုပ်သင့်ပါတယ်" (စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းရှင်တစ်ဦး)

(ခ) ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှု (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)

ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်ရေး၊ ဈေးကွက်ရရှိရေး၊ စုပေါင်းရောင်းချမှုစနစ်နှင့်မျှတသောရောင်းချမှုစနစ်များတည်ရှိလည်ပတ်စေလိုကြပါသည်။ ပွဲစားများ၊ ကုန်သည်များ၊ စက်ပိုင်များတွင်ရောင်းချခြင်းသည် ပုံမှန်ရောင်းချမှုဖြစ်ပါသည်။ ရာသီဥတုနှင့် ဘေးအန္တရာယ်များကြောင့်ဈေးနှုန်းမည်ငြိမ်ခြင်း၊ ဈေးနှိမ်ခံရခြင်းများရှိပါသည်။ စပါးအရည်အသွေးစံနှုန်းကိုလည်း သတ်မှတ်ထိန်းချုပ်ပေးစေချင်ကြပါသည်။ ပြည်ပဈေးကွက်နှင့်ချိတ်ဆက်မှုကဏ္ဍကိုလည်း တိုက်ရိုက်မလုပ်ဆောင်နိုင်ကြပေ။ အချိန်အတွယ်၊ ပမာဏသတ်မှတ်မှုများကိုလည်းတပြေးညီဖြစ်စေလိုကြပါသည်။

စပါးအတွက်နှုန်းလျော့ကျမသွားအောင်လုပ်ငန်းရှင်တွေ၊ ကုန်သည်တွေအနေနဲ့ထိန်းညှိရောင်းချပေးစေချင်တယ်။ ဒါကိုလည်းအစိုးရပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းပေးစေချင်ပါတယ်။ (ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့)

(ဂ) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ကုန်သွယ်မှု (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)

တောင်သူလယ်သမားအဖွဲ့များ၊ အသင်းများ၊ သမ္မဂ္ဂများ၊ အစည်းအရုံးများတည်ထောင်ခြင်း၊ လွတ်လပ်စွာလုပ်ရှားခြင်းကိုခွင့်ပြုပေးစေချင်ပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များသည်လယ်သမားငယ်များ၏အခွင့်အရေးများကိုကာကွယ်ခြင်း၊ စောင့်ရှောက်ခြင်းနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ခြင်းကဏ္ဍတွင်ပိုမိုထိရောက်စွာလုပ်ဆောင်နိုင်ကြပါသည်။ မြေသိမ်းယာသိမ်းပြဿနာများကိုလည်းတောင်သူများနှင့်အတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်နိုင်ကာမြေယာစိစစ်ရေးကော်မတီနှင့်တွဲဖက်လုပ်ဆောင်နိုင်သောအခြေအနေများရှိသည်။ သို့ရာတွင်ကုန်ထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ကုန်သွယ်ခြင်း၊ ဈေးကွက်ဝေစုစီမံခြင်း၊ စသည့်ကဏ္ဍများကိုသိရှိမှုနည်းပါးကြပါသည်။

(ဃ) စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)

စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ပညာပေးမှု၊ မျိုးစေ့စစ်ဆေးမှု၊ နည်းပညာပံ့ပိုးမှု၊ ပြည်သူရေးရာဆက်ဆံရေးကိုကျေနပ်ကြပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ဝန်ဆောင်မှုများကိုပိုမိုထိရောက်စေရန်မြှင့်တင်ကြပြီးစိုက်ပျိုးရေး၊ လယ်ယာလုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်နေသောဌာနဆိုင်ရာများ၊ ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းများနှင့်တောင်သူလယ်သမားများပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းကာ တောင်သူလယ်သမားများ၏ အရေးအရာကိစ္စများကိုညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ပေးစေချင်ကြသည်။

"တောင်သူများကိုစုစည်းဖို့ခက်ပါတယ်။ ကွင်းဆင်းဖို့ကရှိတဲ့ဝန်ထမ်းအင်အားပေါ်မူတည်ပါတယ်။
ထဲထဲဝင်ဝင်လုပ်ဖို့တော့စိန်ခေါ်ချက်တွေရှိပါတယ်။"
(စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန)

မေးခွန်း(၂) ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေအားမည်ကဲ့သို့အကောင်အထည်ဖော်ပြီးမည်သည့်အကျိုးသက်ရောက်မှုများနှင့်သက်ဆိုင်သောတွေ့ရှိချက်များမှာ...

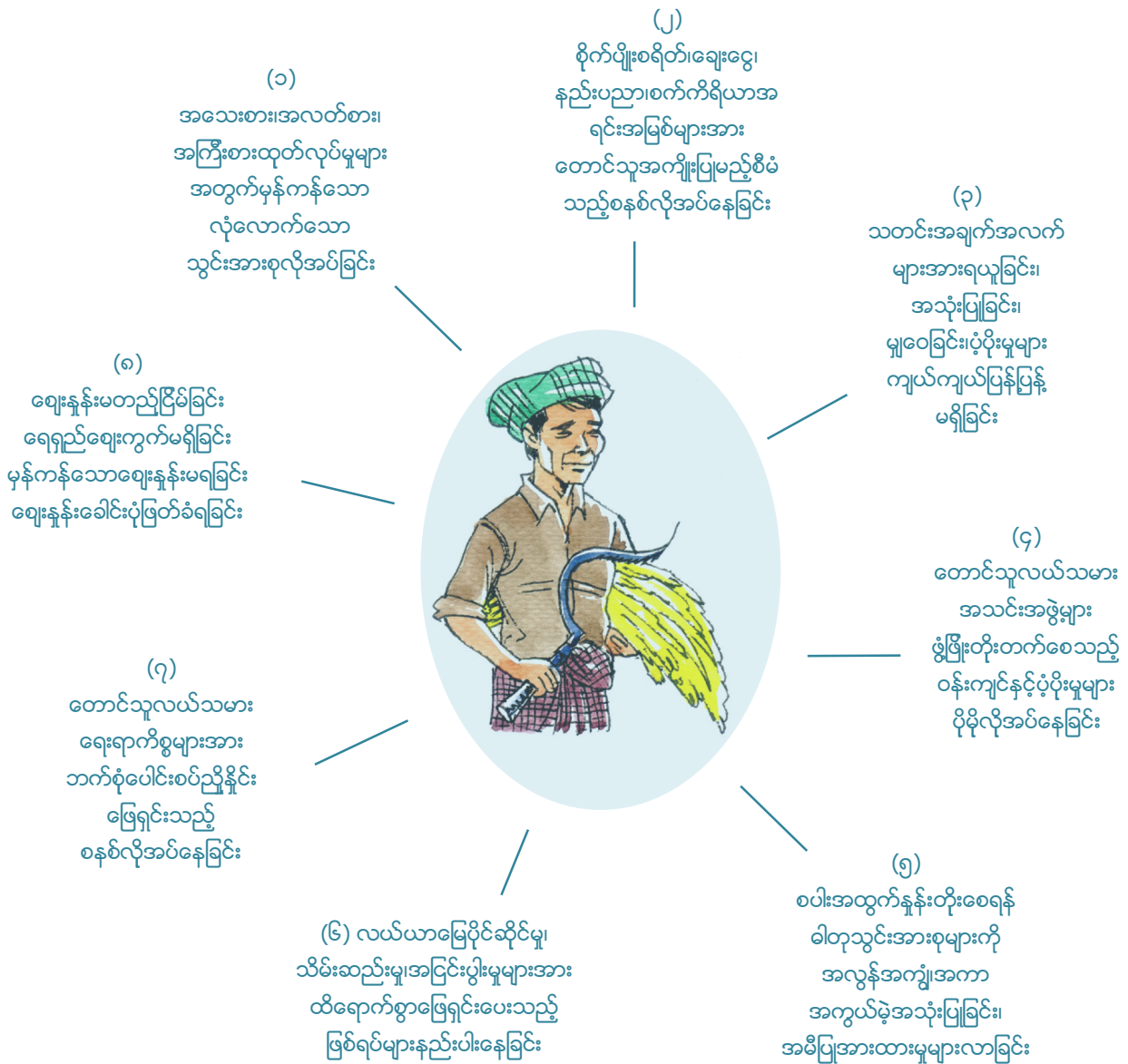
(င) ပိုးသတ်ဆေးကဏ္ဍ (ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ)

ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေနှင့်လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများကို ကောင်းမွန်စွာသိရှိမှုနည်းပါးကြပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးသင်တန်းများပေးခြင်း၊ မှတ်ပုံတင်ခြင်း၊ လိုင်စင်ထုတ်ပေးခြင်းနှင့်ရောင်းချခွင့်ရရှိသောလုပ်ငန်းများကိုကောင်းစွာသိရှိမှုနည်းပါးကြပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးအားအသုံးပြုမှုလွှဲမှားခြင်းကြောင့်ထိခိုက်လာသောအကျိုးဆက်များကိုစိမ့်ခြင်း၊ ကိုင်တွယ်ခြင်း၊ အရေးယူခြင်းနှင့်ပိုးသတ်ဆေးလုပ်ငန်းများစံချိန်စံညွှန်းအရည်အသွေးများလိုက်နာခြင်းရှိမရှိကို သိရှိမှုနည်းပါးကြပါသည်။ ပိုးသတ်ဆေးအသုံးပြုမှုနှင့်ဆိုင်သော အသိပညာပေးမှု၊ တောင်သူလယ်သမားများ၏ကျန်းမာရေးနှင့်စားသုံးသူများ၏ ထိခိုက်မှုဖြစ်ရပ်များကို လေ့လာသော၊ ဆန်းစစ်သော၊ စစ်ဆေးသောလုပ်ငန်းများနည်းပါးသည်ကိုတွေ့ရပါသည်။

"ပိုးသတ်ဆေးတွေကိုနီးစပ်ရာစိုက်ပျိုးရေးဆေးဆိုင်တွေကဝယ်ရပါတယ်။ သူတို့ပြောတဲ့အတိုင်းပဲသုံးပါတယ်။
တစ်နှစ်ပြီးနောက်တစ်နှစ်ဆက်သုံးတော့ပိုးတွေကဆေးယှဉ်ပြီးဆေးမတိုးတော့ဘူး"
(တောင်သူလယ်သမားတစ်ဦးအောင်ကုန်းကျေးရွာ)

"ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေကိုကောင်းမွန်စွာအကောင်အထည်ဖော်နေမှုကိုပြုလုပ်ပေးစေချင်ပါတယ်။ လယ်သမားများအနေနဲ့၊
ပိုးသတ်ဆေးများကိုစနစ်တကျကိုင်တယ်အသုံးပြုစေချင်ပါတယ်။" (လူထုဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့တစ်ဖွဲ့)

၁.၁။ တောင်သူလယ်သမားများရင်ဆိုင်နေရသည့်အဓိကပြဿနာများ

တောင်သူလယ်သမားများအဆိုပြုသည့်ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ

၁။ စိုက်ပျိုးရေးသွင်းအားစုများကိုအဓိကပံ့ပိုးပေးနေသောပုဂ္ဂလိကကုမ္ပဏီများ၊INGO/NGOများနှင့်ဌာနဆိုင်ရာများတိုင်းဒေသကြီး အဆင့်ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းကာသွင်းအားစုများရရှိရေး၊လက်လှမ်းမီရေးအတွက်ပိုမိုကောင်းမွန်သောလုပ်ဆောင်ချက်များသတ်မှတ်ဖော် ထုတ်လိုက်ပါဆောင်ရွက်ခြင်း။

၂။ ဈေးနှုန်းတည်ငြိမ်ရေး၊ပြည်တွင်းပြည်ပဈေးကွက်ဖော်ဆောင်ရေး၊စုပေါင်းရောင်းချမှုစနစ်များဖြစ်ထွန်းစေမည့်မူဝါဒများအကောင် အထည်ဖော်မှုများကိုတိုင်းဒေသကြီးအတွင်းပိပြင်စွာဖြစ်ပေါ်စေခြင်း။

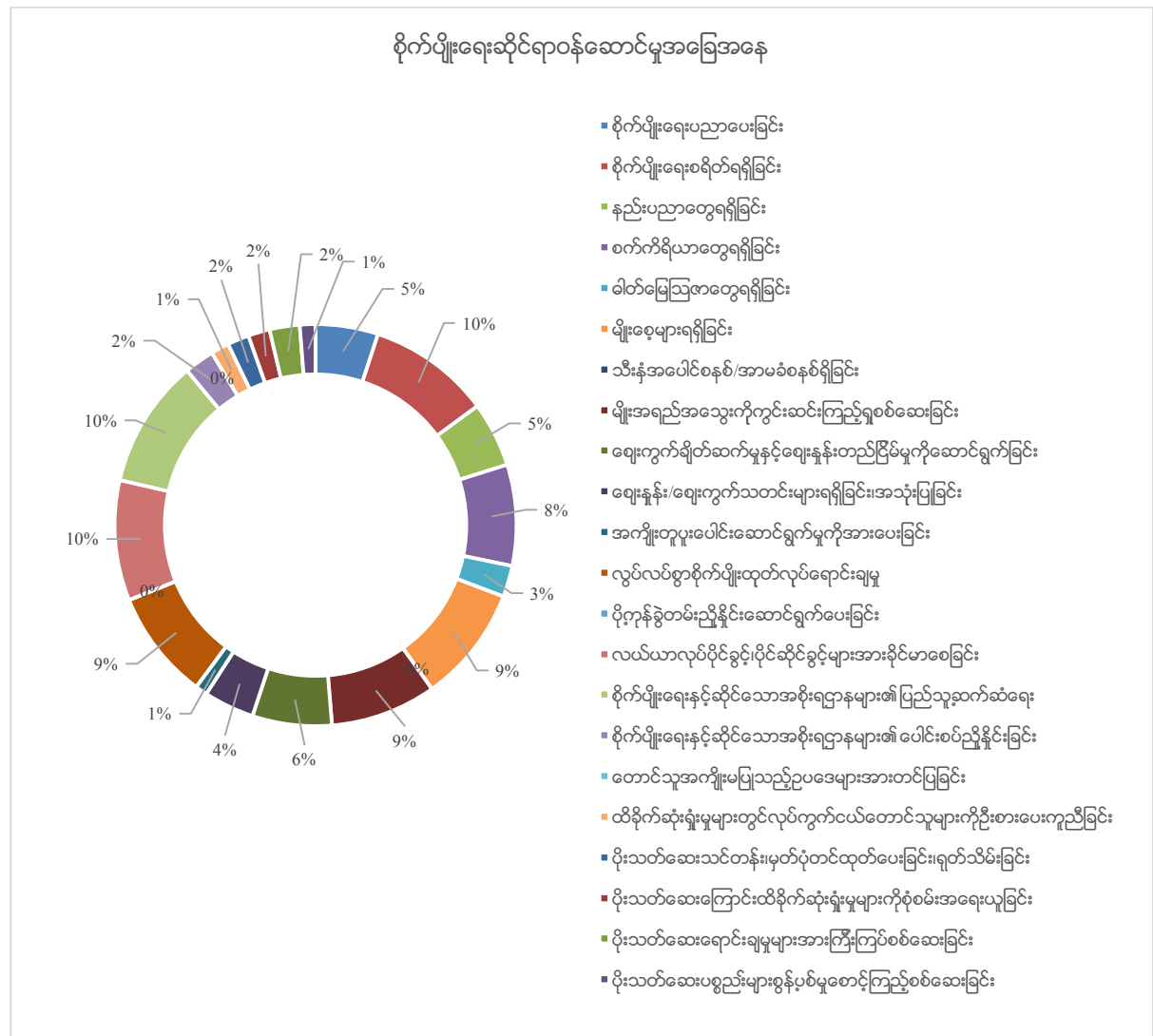
၃။ တိုင်းဒေသကြီးအတွင်းဓါတုသွင်းအားစုများကိုအလွန်အကျွံအကာအကွယ်မဲ့အသုံးပြုခြင်းများကိုထိထိရောက်ရောက်စိစစ်သော ဆောင်ရွက်ချက်များနှင့် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေအား အကောင်အထည်ဖော်မှုလုပ်ငန်းစဉ်များကိုတောင်သူလယ်သမားများနှင့်အတူထိ ရောက်စွာအကောင်အထည်ဖော်ခြင်း။

၁.၂။ စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများအခြေအနေ

လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်တို့တွင်ရရှိသောစိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကိုတောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်စောင့်ရှောက်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေ(ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)နှင့်ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ(ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ)ရှိပြည်သူ့ရေးရာဝန်ဆောင်မှုများနှင့်စပ်လျဉ်း၍ ဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။ စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဆိုင်ရာဝန်ဆောင်မှုများကိုဆန်းစစ်ရာတွင်အဓိကကဏ္ဍကြီး(၅)ရပ်ဖြင့်လေ့လာခဲ့သည်။ ၎င်းတို့မှာ-

- (က) စိုက်ပျိုးရေးဆိုင်ရာသွင်းအားစုများ (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)
- (ခ) ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှု (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)
- (ဂ) ကုန်ထုတ်လုပ်မှုနှင့်ကုန်သွယ်မှု (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)
- (ဃ) ပိုးသတ်ဆေးကဏ္ဍ (ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ)
- (င) စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ဝန်ဆောင်မှုကဏ္ဍ (ခွင့်/ကျိုးဥပဒေ)

အဓိကကဏ္ဍ(၅)ရပ်အောက်တွင် ကဏ္ဍခွဲ(၂၂)ခုကို ထပ်မံပိုင်းခြားကာလေ့လာထားပါသည်။ဝန်ဆောင်မှုများကိုတိုင်းတာရာတွင်ဝန်ဆောင်မှုပုံကားချပ်ကိုအသုံးပြုထားပြီးတောင်သူလယ်သမားများကုန်ဆောင်မှုများရရှိမှု၊သိရှိမှု၊ကျေနပ်မှုများပေါ်မူတည်ပြီး အဆင့်(၀-၅) အဖြစ်သတ်မှတ်ပြီး တိုင်းတာခဲ့ပါသည်။

၁၀ %

တောင်သူလယ်သမားများ၏နှစ်သက်အားရမှု(၁၀%)ဖြင့်
အများဆုံးသောရှိသောကဏ္ဍများမှာ
စိုက်ပျိုးစရိတ်၊စိုက်ပျိုးရေးချေးငွေကိုရရှိမှု၊လယ်ယာလုပ်ပိုင်ခွင့်၊ပိုင်ဆိုင်ခွင့်ခိုင်မာစေခြင်း
နှင့် စိုက်ပျိုးရေးဦးစီးဌာန၏ပြည်သူ့ရေးရာဆက်ဆံရေးတို့ဖြစ်သည်။

၈-၉ %

တောင်သူလယ်သမားများနှစ်သက်အားရမှု(၈-၉)%ဖြင့်
ဒုတိယအများဆုံးရရှိသောကဏ္ဍများမှာ
စက်ကိရိယာသွင်းအားစုရရှိခြင်း၊မျိုးစေ့များရရှိခြင်း၊မျိုးစေ့အရည်အသွေးကို
ကွင်းဆင်းကြည့်ရှုစစ်ဆေးပေးခြင်း၊လွတ်လပ်စွာစိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်ရောင်းချနိုင်ခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၅-၆ %

တောင်သူများနှစ်သက်မှုအဆင့်တွင်(၅-၆)%ဖြင့်
တတိယအများဆုံးရရှိသောကဏ္ဍများမှာ
စိုက်ပျိုးရေးကွင်းဆင်းပညာပေးခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာရရှိခြင်း၊
ဈေးနှုန်းချိတ်ဆက်ပေးမှုနှင့်ဈေးတည်ငြိမ်မှုအားထိန်းပေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

၁-၂ %

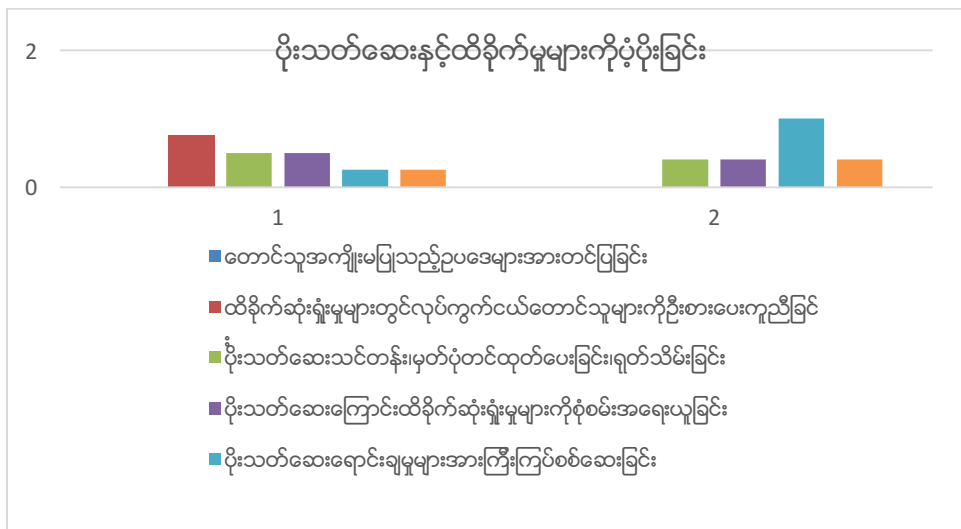
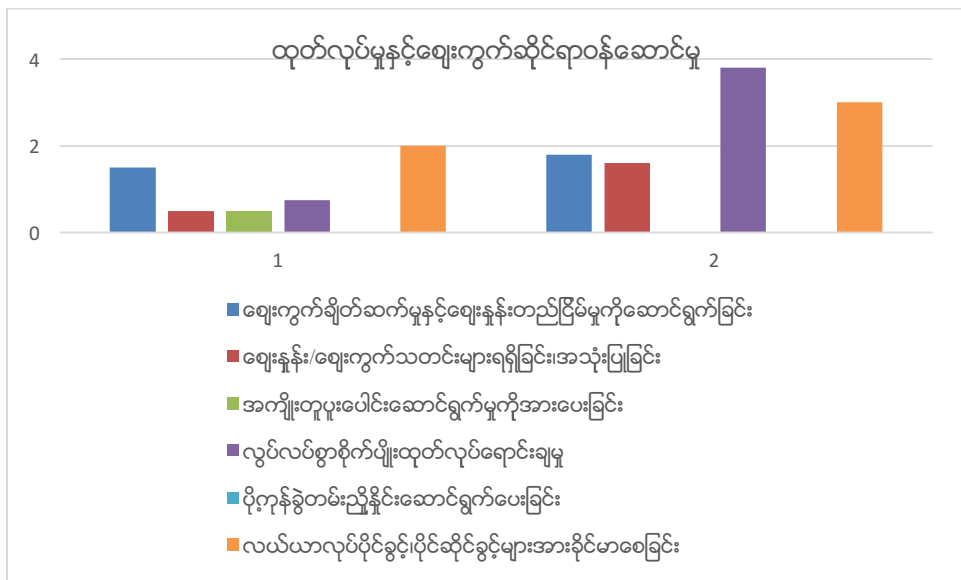
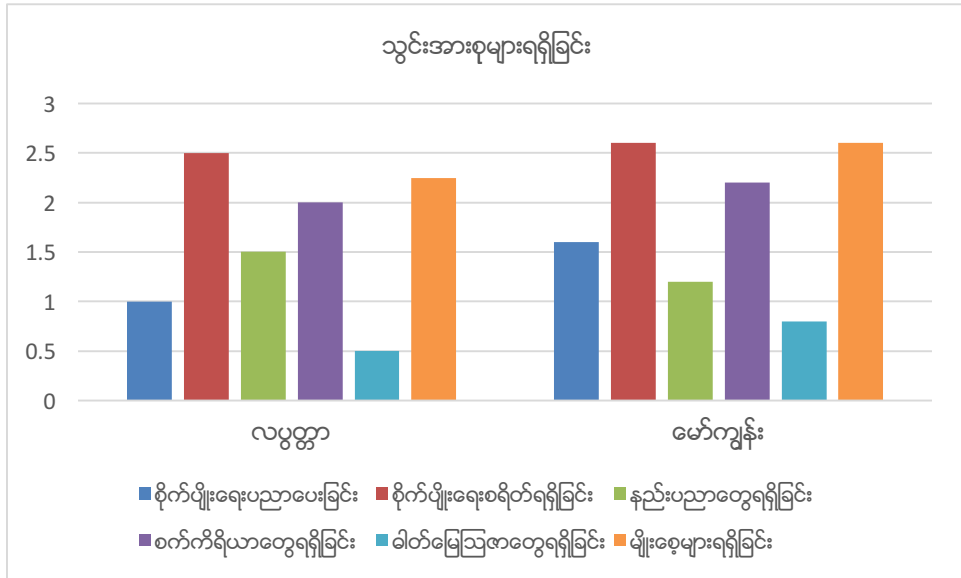
တောင်သူလယ်သမားများ၏နှစ်သက်အားရမှုအဆင့်(၁-၂)%ဖြင့်
အနိမ့်ဆုံးရရှိသောကဏ္ဍများမှာ အကျိုးတူပူးပေါင်းဆောင်ရွက်မှုကိုအားပေးခြင်း၊
စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆိုင်သောအစိုးရဌာနများ၏ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်း၊အကျိုးမပြုသည့်ဥပဒေများကိုတင်ပြခြင်း၊ပိုမိုကုန်ခွဲတမ်းညှိနှိုင်းဆောင်ရွက်ခြင်း၊သဘာဝဘေးကြောင့်ထိခိုက်သောဆုံးရှုံးမှုများတွင်လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူလယ်သမားများကိုပံ့ပိုးခြင်း၊ပိုးသတ်ဆေးကြောင့်ထိခိုက်ဆုံးရှုံးမှုများကိုစုံစမ်းအရေးယူခြင်း၊ပိုးသတ်ဆေးရောင်းချမှုအားကြီးကြပ်ခြင်းနှင့်ပိုးသတ်ဆေးပစ္စည်းများစွန့်ပစ်မှုကိုစောင့်ကြည့်စစ်ဆေးခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

တောင်သူလယ်သမားများအဆိုပြုသည့်ဖြေရှင်းနိုင်မည့်နည်းလမ်းများ

၄။ တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်စိုက်ပျိုးရေးလုပ်ငန်းနှင့်သက်ဆိုင်သောဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊ညွှန်ကြားချက်များနှင့်မူဝါဒဆိုင်ရာပြည်သူ့ဆွေးနွေးပွဲများ၊သုံးသပ်လေ့လာခြင်းများ၊ပညာပေးပွဲများကိုသက်ဆိုင်ရာအဖွဲ့အစည်းများပါဝင်ကာလိုအပ်ချက်များကိုဖြေရှင်းဖော်ထုတ်သည့်လုပ်ဆောင်ချက်များ။

၅။စိုက်ပျိုးရေး၊လယ်ယာသားငါးကဏ္ဍနှင့်ဆက်နွှယ်သောလေ့လာချက်များကိုပညာဂုဏ်အဆင့်သုတေသနများ၊လေ့လာချက်များဖြစ်ရပ်လေ့လာမှုများ၊ဆက်သွယ်ရေးဇာတ်လမ်းများ၊ပြောင်းလဲမှုလေ့လာချက်များ၊စာတမ်းများကိုတိုင်းဒေသကြီးအဆင့်လေ့လာဆန်းစစ်သည့်ရံပုံငွေထည့်သွင်းတောင်းခံခြင်း။

၁.၃။ လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်အားယှဉ်တွဲလေ့လာချက်

၂။ တောင်သူလယ်သမားသုတေသန

တောင်သူများသည် မိမိတို့ရှင်ဆိုင်နေရသည့် လိုအပ်ချက်များ၊ ပြဿနာများ၊ ပကတိအခြေအနေနှင့် အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှုများကို သိရှိရန်လိုသည်။ တောင်သူများ၏ သုတေသနအစီစဉ်ကို အကောင်အထည်ပေါ်စေရန်ပံ့ပိုးပေးသည့်အဖွဲ့မှာ တောင်သူများ၏ အကျိုးစီးပွားကို (၂၀၀၈)ကတည်းက မြှင့်တင်ကာကွယ်ကာတောင်သူများနှင့်အတူလုပ်ကိုင်ဆောင်ရွက်မှုနေသော မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေး ဖောင်ဒေးရှင်းဖြစ်ပါသည်။

တောင်သူလယ်သမားသုတေသန၏ရည်ရွယ်ချက်များ

တောင်သူလယ်သမားများသည်၎င်းတို့ကိုယ်တိုင် -

- တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေနှင့်ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေတို့၏အကောင်အထည်ဖော်မှုများ၊ အကျိုးသက်ရောက်မှု များကိုလေ့လာနိုင်ရန်။
- အစိုးရ၏ ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏လိုအပ်ချက်များ အကြားရှိသောကွာဟချက်များကိုလေ့လာနိုင်ရန်။
- တောင်သူလယ်သမားများ ကြုံတွေ့နေရသည့် အခြေအနေအရပ်ရပ်ကို တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်တိုက်ရိုက်အရေးဆိုတင်ပြနိုင်ရန်။

တောင်သူလယ်သမားသုတေသန၏အခြေခံသဘောများ

လက်ရှိအသုံးပြု အသက်ဝင်နေသော တောင်သူလယ်သမားများနှင့်ဆက်စပ်သော တည်ဆဲဥပဒေများ၊နည်းဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊အတွေ့အကြုံများ၊အခြားအဖွဲ့အစည်းများ၏ လေ့လာချက်များ၊အစီရင်ခံစာများကို လေ့လာခြင်းပုံစံချဆွေးနွေးမှုများကိုလည်းတောင်သူလယ်သမားများ၏ လိုအပ်ချက်များနှင့်ပကတိအခြေအနေများကို သိစေမည့်နည်းလမ်းများအသုံးပြုမေးမြန်းဆွေးနွေးထားပါသည်။ တစ်ဦးချင်းတွေ့ကြုံရသောအခြေအနေများကို သိရှိရန် လူတွေ့မေးမြန်းမှုများလည်း လုပ်ဆောင်ထားပါသည်။ တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်အချက်အလက်များကောက်ခံသည့် နည်းလမ်း(၄)ခုသည်လည်း သုတေသန၏အဓိကအနှစ်သာရဖြစ်ပါသည်။

နည်းစနစ်ပိုင်းဆိုင်ရာနှင့်လိုအပ်သောအရင်းအမြစ်များကိုမူမေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းနှင့်မြန်မာ့ဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်တို့ကအားဖြည့်ပံ့ပိုးပေးထားပါသည်။သုတေသနလုပ်ဆောင်ရာတွင်အရည်အသွေးနှင့်အရေအတွက်အခြေခံသောနည်းစနစ်ကိုအခြေပြုထားသည်။ သုတေသနပြုရန်အတွက်လည်းအခြေခံသောအဆင့်(၁၀)ဆင့်ကိုလည်းအသုံးပြုထားပါသည်။ထိုအဆင့်များမှာ(၁)သုတေသနပြုရန်အတွက်အဓိကဖြစ်သောပြဿနာကိုရှာဖွေဖော်ထုတ်ခြင်း(၂)စာတမ်းမှတ်တမ်းများကိုလေ့လာခြင်း(၃)သုတေသနီဇီဝပုံစံချမှတ်ခြင်း(၄)သုတေသနနမူနာရွေးချယ်ခြင်း(၅)သုတေသနသင်တန်းပေးခြင်း(၆)အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်း(၇)ကောက်ယူထားသောအချက်အလက်များကိုစိစစ်ခြင်း (၈)သတင်းအချက်အလက်များကိုအတည်ပြုခြင်း (၉)သုတေသနအစီရင်ခံစာရေးခြင်း(၁၀)တွေ့ရှိချက်များကိုအရေးဆိုတင်ပြရှင်းလင်းခြင်းတို့ဖြစ်သည်။

တောင်သူလယ်သမား သုတေသနသည် ပညာရှင်များ၊ပညာရပ်အဖွဲ့အစည်းများကပြုလုပ်သော သုတေသနမျိုး မဟုတ်ပါ။ တောင်သူများသည် ၎င်းတို့၏အခက်အခဲများ၊ အခြေအနေများ၊အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများ၊၎င်းတို့နှင့်ဆိုင်သောဥပဒေများ၏ထိရောက်မှုများကို၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်ရှာဖွေလေ့လာသောလုပ်ငန်းစဉ်ဖြစ်သည်။

တောင်သူသုတေသနသည်လက်တွေ့ကျသည်။ ပကတိအခြေအနေကိုသိရသည်။တောင်သူများကိုယ်တိုင်သင်ယူသည့်ဖြစ်စဉ်ဖြစ်သည်။အစိုးရအား၎င်းတို့ကိုယ်တိုင်အရေးဆိုပန်ကြားဖို့ရှာအသုံးပြုသည့်နည်းတစ်ခုဖြစ်သည်။

၃။ သုတေသနဆိုင်ရာနည်းစနစ်

မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်းစီမံကိန်းဝင်မြို့နယ်(၂)မြို့နယ်ဖြစ်သော လပွတ္တာမြို့နယ်နှင့်မော်ကျွန်းမြို့နယ်ရှိ ကျေးရွာပေါင်း(၃၆)ရွာကို အခြေခံကာစီမံကိန်းတွင်ပါဝင်ဆောင်ရွက်နေသော တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းမှ(၆၄၁)ဦး၊တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းကော်မတီဝင်(၁၈၀)ဦး၊ ဝင်ငွေတိုးထုတ်လုပ်သူကော်မတီဝင်(၆၀)ဦး၊ မျိုးစေ့ထုတ်သူအသင်းဝင်(၉၄)ဦးတို့ကိုဦးတည်ထားပါသည်။ အချက်အလက်ကောက်ယူမှုနှင့်ကိုယ်စားပြုမှုခိုင်မာစေရန် တစ်မြို့နယ်လျှင်(၅)ရွာစီ(၂)မြို့နယ်အတွက်(၁၀)ရွာကိုရွေးချယ်ခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်စီမံကိန်းနှင့်ထိစပ်နေသောစီမံကိန်းပြင်ပမြို့နယ်များ(၁)ရွာစီထပ်မံရွေးချယ်ကာအချက်အလက်များကောက်ခံရန်စီစဉ်ထားခဲ့သည်။အခြေခံအားဖြင့်နမူနာများသည်တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းရှိရာကျေးရွာများ၊တောင်သူလယ်သမားသင်တန်း၊တောင်သူလယ်သမားသင်တန်းကျောင်းကော်မတီလုပ်ငန်းဆောင်ရွက်သူများ၊ဝင်ငွေတိုးထုတ်လုပ်သူများ၊မျိုးစေ့ထုတ်သူရှိရာနေရာများဖြစ်သည်။

၃.၁။ စာတမ်းမှတ်တမ်းများကိုလေ့လာခြင်း

လယ်ယာမြေနှင့်စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ဆက်နွှယ်သောဥပဒေများကိုလေ့လာရာတွင်အဓိကအားဖြင့်တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေနှင့် ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေတို့၏ အကောင်အထည်ဖော်မှုများ၊အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုလေ့လာခဲ့ပါသည်။ထို့ပြင်အခြေခံဥပဒေပါဇယား(၂)တွင်ပါရှိသောတိုင်းဒေသကြီးနှင့်ပြည်နယ်များအတွင်းပြဌာန်းနိုင်သည့်ဥပဒေများတွင်လယ်သမားများ၏အခွင့်အရေးများကို လေ့လာကြည့်သောအခါစိုက်ပျိုးရေးနှင့်ပတ်သက်သော ဥပဒေများကိုသိရှိနားလည်ခြင်း၊ ဝန်ဆောင်မှုအမျိုးအစားများနှင့်ဝန်ဆောင်မှုပေးခြင်းပုံစံများ၊ စိုက်ပျိုးရေးပညာပေးမှုအခြေအနေ၊ စိုက်ပျိုးစရိတ်ရယူခြင်းနှင့်အသုံးပြုခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေး နည်းပညာရယူအသုံးပြုခြင်း၊စက်ကိရိယာများနှင့် ဓါတ်မြေသြဇာများရယူအသုံးပြုခြင်း၊မျိုးစေ့နှင့်မျိုးကောင်းမျိုးသန့်စပါးများထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ရယူအသုံးပြုခြင်း၊ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုနှင့်ဈေးနှုန်းသတင်း၊ ထုတ်လုပ်ခြင်းနှင့်ရောင်းချခြင်းအခြေအနေ၊လယ်ယာလုပ်ပိုင်ခွင့်နှင့်လွတ်လပ်ခွင့်၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့်အကျိုးပြုဥပဒေများ၊ လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊နည်းဥပဒေများကိုလေ့လာခဲ့ပါသည်။^၁ ထို့ပြင်ပိုးသတ်ဆေးထုတ်လုပ်ခြင်း၊ ရောင်းချခြင်း၊ဖြန့်ချိခြင်း၊အသုံးပြုခြင်း၊စီမံခြင်း၊ ပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းခြင်းနှင့်အကျိုးဆက်များကိုသိရှိရန်အတွက်လည်းပိုးသတ်ဆေးဥပဒေ(၂၀၁၆)ကိုလည်းလေ့လာထားပါသည်။ အာရှဖွံ့ဖြိုးရေးဘဏ်ကထုတ်ဝေသောမြန်မာ့စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဆန်းစစ်ချက်(၂၀၁၃)နှင့်မြန်မာနိုင်ငံစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးမဟာဗျူဟာ(၂၀၁၇)ကိုလည်းလေ့လာထားပါသည်။ ၎င်းစာတမ်းများတွင်လည်း မူဝါဒပိုင်းဆိုင်ရာစိန်ခေါ်ချက်များတွင် စိုက်ပျိုးမြေအသစ်ဖော်ထုတ်ခြင်း၊စိုက်ပျိုးရေလုံလောက်စွာပံ့ပိုးခြင်း၊ စက်မှုစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေခြင်း၊ စိုက်ပျိုးနည်းစနစ်သစ်များဖော်ထုတ်ခြင်းနှင့်အသုံးပြုခြင်း၊ ခေတ်မီနည်းစနစ်နှင့်စပါးမျိုးများကိုပံ့ပိုးပေးခြင်းတို့တွင်ကြီးမားသောစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေသည်ကိုတွေ့ရှိထားသည်။^၂

လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊သိမ်းဆည်းမှု၊မှတ်ပုံတင်မှုနှင့် သိမ်းဆည်းခံလယ်ယာမြေများ မူရင်းပိုင်ရှင်လက်ဝယ်ပြန်လည်ရောက်ရှိရေးဆောင်ရွက်ရာတွင်မြို့နယ်အဆင့်၊တိုင်းဒေသကြီး/ပြည်နယ်အဆင့်နှင့်ဗဟိုအဆင့်တို့တွင်ကြုံကြုံမှုများဖြစ်ပေါ်လျက်ရှိသည်။(၂၀၁၈)ကုန်တွင်အပြီးသတ်ဖြေရှင်းပေးရန်နိုင်ငံတော်သမ္မတကညွန့်ကြားချက်ထုတ်ပြန်ထားသည်။ သီးနှံအာမခံစနစ်နှင့်ဈေးငွေစနစ်များကိုလည်းပိုမိုထိရောက်သောနည်းများ၊စနစ်များဖြင့်အစားထိုးရန်ပြင်ဆင်ဆောင်ရွက်ရာတွင်လယ်သမားငယ်များ၊လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများအတွက်အမှန်တကယ်အကျိုးရှိထိရောက်သောပံ့ပိုးမှုများဖြစ်ပေါ်စေရန်အရပ်ဘက်အဖွဲ့အစည်းများကလည်းအရေးဆိုတင်ပြလျက်ရှိသည်။^၃

၃.၂။ အချက်အလက်ကောက်သည့်နမူနာပုံစံ

နည်းလမ်းများ	လပွတ္တာမြို့နယ်	မော်ကျွန်းမြို့နယ်	တိုင်းဒေသကြီးအဆင့်
ဆွေးနွေးပိုင်း	၁ ရွာ ၁ ကြိမ် ၅ ရွာ ၅ ကြိမ် တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ	၁ ရွာ ၁ ကြိမ် ၅ ရွာ ၅ ကြိမ် တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ	မလုပ်ဆောင်ပါ။
လူတွေ့အင်တာဗျူး	တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး	တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး	ဥပဒေပြုသူ ၁ ဦး

^၁ တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေ (၂၀၁၃)

^၂ ADB (2013) Myanmar Agriculture Environment Assessment.

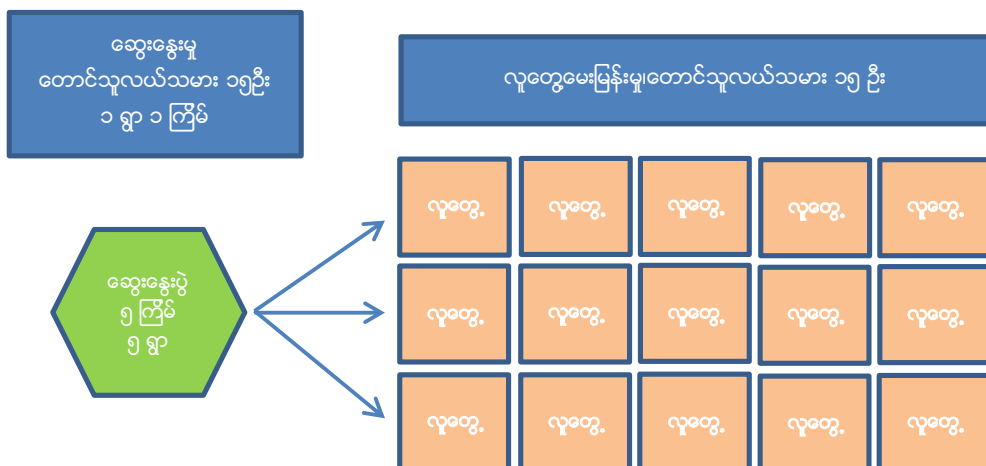
^၃ နိုင်ငံတော်သမ္မတရုံးသတင်းထုတ်ပြန်ချက်(ဇူလိုင်လ၊၂၀၁၈ခုနှစ်)

	(ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များအမျိုးသမီးတောင်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သော မိသားစုများအပါအဝင်)	(ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များအမျိုးသမီးတောင်သူများ၊ ထိခိုက်လွယ်သော မိသားစုများအပါအဝင်)	အစိုးရ ၁ ဦး ပုဂ္ဂလိကကဏ္ဍ ၁ ဦး ဖွံ့ဖြိုးရေးအဖွဲ့ ၁ ဦး
--	---	---	--

၃.၃။ သုတေသနနည်းစနစ်အကျဉ်းချုပ်

နည်းကိရိယာများ	ဆန်းစစ်မည့်အရာများ	နည်းလမ်း	ရလဒ်များ
(၁) ပြဿနာသစ်ပင်	ပြဿနာအကြောင်းရင်းများ ဆင့်ပွားအကြောင်းရင်းများ ဆက်နွယ်ချက်များ ဖြစ်ပွားစေမှုများ ပါဝင်သူများ ထိခိုက်မှုများ	လူထုပါဝင်ဆန်းစစ်ခြင်း မေးခွန်းမေးခြင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ပုံဆွဲခြင်း စဉ်းစားဖော်ထုတ်ခြင်း	တောင်သူလယ်သမားများ ပြဿနာအကြောင်းရင်းများ၊ ဆင့်ပွားအကြောင်းရင်းများကိုသိရှိ၊ နားလည်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း
(၂) လုပ်ငန်းရာသီခွင်	စိုက်ပျိုးရေး မွေးမြူရေး အခြားဝင်ငွေလုပ်ငန်းများ လူမှုရေးလုပ်ငန်းများ ဘေးအန္တရာယ်များ	လူထုပါဝင်ဆန်းစစ်ခြင်း မေးခွန်းမေးခြင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ဇယားဆွဲခြင်း စဉ်းစားဖော်ထုတ်ခြင်း	တောင်သူလယ်သမားများ လုပ်ငန်းရာသီခွင်အခြေအနေကို ကဏ္ဍအလိုက်သိရှိ၊ နားလည်၊မှတ်တမ်းတင်ခြင်း
(၃) အိမ်မက်မြေပုံ	ရေတိုရေရှည်အစီအစဉ်များ အသင်းအဖွဲ့ဦးတည်ချက်များ အစိုးရအားအရေးဆိုမည့်ပုံစံ	လူထုပါဝင်ဆန်းစစ်ခြင်း မေးခွန်းမေးခြင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ဇယားဆွဲခြင်း စဉ်းစားဖော်ထုတ်ခြင်း	တောင်သူလယ်သမားများ ရေတိုရေရှည်အစီအစဉ်များ အသင်းအဖွဲ့ဦးတည်ချက်များ အစိုးရအားအရေးဆိုမည့်ပုံစံ သိရှိနားလည်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း
(၄) ဝန်ဆောင်မှုမြေပုံ	ဥပဒေ၏အကျိုးသက်ရောက်မှု အစိုးရဌာနများပံ့ပိုးမှု ကျေးရွာတိုးတက်မှု	လူထုပါဝင်ဆန်းစစ်ခြင်း မေးခွန်းမေးခြင်း အပြန်အလှန်ဆွေးနွေးခြင်း မှတ်တမ်းတင်ခြင်း ပုံဆွဲခြင်း စဉ်းစားဖော်ထုတ်ခြင်း	ဥပဒေ၏အကျိုးသက်ရောက်မှု အစိုးရဌာနများပံ့ပိုးမှု ကျေးရွာတိုးတက်မှုများကို သိရှိနားလည်၊ မှတ်တမ်းတင်ခြင်း

၃.၄။ သုတေသန နမူနာပုံစံ

အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း

အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်းကိုစုစုပေါင်း(၁၀)ကြိမ်၊ တစ်မြို့နယ်လျှင်(၅)ကြိမ်၊ တစ်ရွာတွင်တစ်ကြိမ်သာပြုလုပ်ရန် စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်းတွင်ပါဝင်ဆွေးနွေးမည့်သူများမှာတောင်သူလယ်သမား၁၅ဦးနှင့်အခြားကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ၊အမျိုးသမီးများ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသူများအပြင်၊ အခြားကော်မတီဝင်များပါဝင်ဆွေးနွေးနိုင်ရန်စီစဉ်ခဲ့ပါသည်။ ဆွေးနွေးမှုများသည်အဓိကအားဖြင့်တောင်သူလယ်သမားအခွင့်အရေးကာကွယ်ရေးနှင့်အကျိုးစီးပွားမြှင့်တင်ရေးဥပဒေနှင့်ပိုးသတ်ဆေးဥပဒေတို့၏အကောင်အထည်ဖော်မှုများ၊အကျိုးသက်ရောက်မှုများကိုလေ့လာခြင်း၊ အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများနှင့် တောင်သူလယ်သမားများ၏လိုအပ်ချက်များအကြားရှိသောကွာဟချက်များကိုလေ့လာခြင်းနှင့်တောင်သူလယ်သမားများကြုံတွေ့နေရသည့်အခြေအနေအရပ်ရပ်ကိုတောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်တိုက်ရိုက်အရေးဆိုတင်ပြမည့်အချက်အလက်များကိုရှာဖွေနိုင်ရန်ဖြစ်သည်။ထိုကဲ့သို့အချက်အလက်များကိုရရှိရန်နည်းကိရိယာ(၄)မျိုးကိုအသုံးပြုထားကာလေ့လာခဲ့ပါသည်။ ၎င်းတို့မှာ(၁)ပြဿနာစာပေါင်းပင်(၂)ဝန်ဆောင်မှုမြေပုံ(၃)အိပ်မက်မြေပုံနှင့်(၄)ရာသီခွင်နည်းလမ်းများကိုအသုံးပြုထားပါသည်။ ထိုနည်းကိရိယာအားလုံးသည်လူထုပါဝင်ဆန်းစစ်သော ခြေခံနည်းများဖြစ်ပြီးလူထုကိုယ်တိုင်ကရိုးရှင်းလွယ်ကူစွာဖြင့်အချက်အလက်များကိုရယူနိုင်ကြပါသည်။

လူတွေ့မေးမြန်းခြင်း

လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းကိုတောင်သူလယ်သမား(၃၀)ဦး၊လွှတ်တော်အမတ်(၂)ဦး၊စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်(၂)ဦး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးဆောင်ရွက်နေသောအဖွဲ့(၂)ဖွဲ့နှင့် မြို့နယ်စိုက်ပျိုးရေးဌာန(၂)ခုတို့တွင် သွားရောက်တွေ့ဆုံမေးမြန်းထားပါသည်။ လူတွေ့မေးမြန်းခြင်းသည်အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုများနှင့်မတူသောအခြေအနေများနှင့်သတင်းအချက်အလက်များကိုမတူညီသောလူများကိုပစ်မှတ်ထားကာသတင်းအချက်အလက်များကိုထပ်မံအတည်ပြုမေးမြန်းရယူခြင်းဖြစ်သည်။ထိုနည်းလမ်းမှရရှိသောအချက်အလက်များသည်အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးမှုများမှရရှိသောအချက်အလက်များကို ဆန်းစစ်ချိန်ကိုက်ခြင်းမတူညီသောဖြစ်ရပ်များကိုသိရှိခြင်းနှင့်တစ်ဦးချင်းထားရှိသောသဘောထားအမြင်များကိုသိရှိရသည်။ အထူးသဖြင့်အုပ်ချုပ်ရေးဥပဒေပြုရေးနှင့်စီးပွားရေး၊ ဖွံ့ဖြိုးရေးစသောမတူသောနောက်ခံအခြေအနေများကိုလည်းဆန်းစစ်လေ့လာထားပါသည်။

သုတေသနပြုရာတွင်ပါဝင်တုန့်ပြန်သည့်စာရင်း

အကြောင်းအရာ	လပွတ္တာမြို့နယ်	မော်ကျွန်းမြို့နယ်	ပေါင်း
အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း	ကျား ၆၄ မ ၂၁	ကျား ၆၁ မ ၂၃	ကျား ၁၂၅ မ ၄၄
တစ်ဦးချင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း	ကျား ၆၅ မ ၁၁	ကျား ၅၉ မ ၁၈	ကျား ၁၂၄ မ ၂၉
အချက်အလက်ကောက်ယူသူများ	ကျား ၁၄ မ ၃	ကျား ၁၆ မ ၁	ကျား ၃၀ မ ၄

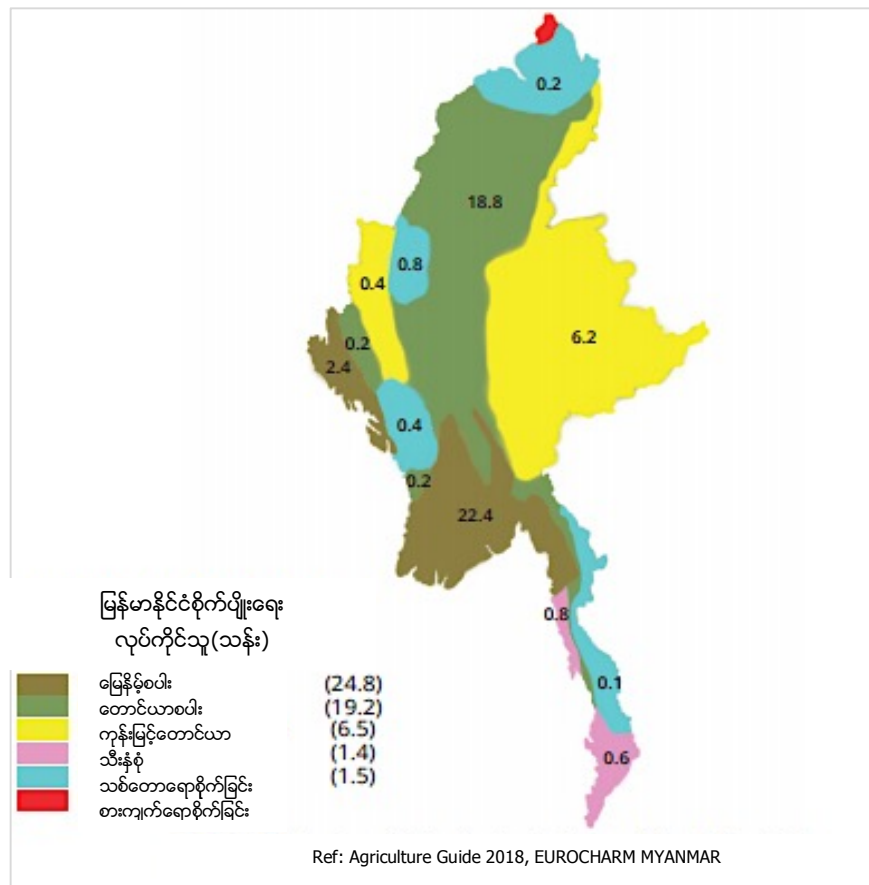
ကန့်သတ်ချက်များ

သုတေသနလုပ်ဆောင်ရာတွင်ကဏ္ဍမျိုးစုံကအသံများ၊အမြင်များကိုရရှိရန်ရည်ရွယ်ထားခဲ့ပါသည်။သုတေသနလုပ်ဆောင်မည့်နေရာကိုလည်းမြန်မာနိုင်ငံ၏ဆန်အိုးကြီးဟုတင်စားခေါ်ဝေါ်ရာ ဧရာဝတီတိုင်းဒေသကြီးရှိမြို့နယ်နှစ်မြို့နယ်ကို အဓိကထားရွေးချယ်ထားပါသည်။သုတေသနဆောင်ရွက်ချိန်သည်(၃)လတာအတွင်းဆောင်ရွက်ရသည့်အတွက်အချိန်အတိုင်းအတာလုံလောက်မှုမရှိလိုအပ်ပါသည်။တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်သုတေသနပြုခြင်း၊အချက်အလက်များကောက်ယူခြင်းလုပ်ဆောင်ရန်ပုံစံချမှတ်ထားခြင်းကြောင့်တောင်သူလယ်သမားများအတွက်အသိပညာ၊နည်းပညာနှင့်သုတေသနလုပ်ဆောင်ခြင်းနည်းစနစ်များကိုတတ်ကျွမ်းသွားစေသည့်အကျိုးကျေးဇူးများရှိပါသည်။ တစ်ဘက်တွင်လည်းနည်းပညာ၊ကျွမ်းကျင်မှုနှင့် သတင်းအချက်အလက်များရယူခြင်းကိုစီမံကိန်းဝန်ထမ်းများကိုတွဲဖက်ကူညီခဲ့ကြရသည်။ သတင်းအချက်အလက်များရယူရာတွင် အမျိုးသမီးတောင်သူများပါဝင်ခြင်း၊အမျိုးသမီးဦးဆောင်သောမိသားစုများ၏အသံ၊အမြင်ရရှိအောင်ဆောင်ရွက်နိုင်ရန်ကြိုးပမ်းရပါသည်။လူတွေ့မေးမြန်းမှုများတွင်လွှတ်တော်ကိုယ်စားလှယ်များထံကလိုအပ်သောသတင်းအချက်အလက်များကိုလုံလောက်စွာမရရှိခြင်း၊နေရာဒေသနှစ်မြို့နယ်အားခွဲဝေစီမံရခြင်းများရှိခဲ့သည်။သတင်းအချက်အလက်များကိုရေးသွင်းရာတွင်လည်း ကွန်ပျူတာ၊နည်းပညာ၊စက်ပိုင်းဆိုင်ရာကျွမ်းကျင်မှုများလိုကြောင်းတွေ့ကြုံခဲ့သည်။သတ်မှတ်သောနမူနာပုံစံထက်ကျော်လွန်သောပမာဏကိုကောက်ယူခဲ့သည့်အတွက်အချိန်၊လူ၊အင်အားများအပိုကုန်ဆုံးခဲ့ရသည်။သို့ရာတွင်သတင်းအချက်အလက်များကိုအချိန်မီရေးသွင်း၊ဆန်းစစ်၊အတည်ပြုနိုင်ခဲ့ခြင်းကလုပ်ငန်းပြီးမြောက်မှုကိုမြန်ဆန်စေခဲ့သည်။

၄။ တောင်သူလယ်သမားသုတေသန

မြန်မာနိုင်ငံ၏ အသားတင်ထုတ်လုပ်မှု ၈%ကို စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကရရှိပြီး ၂၃%ကိုနိုင်ငံခြားသို့တင်ပို့လျက်ရှိသည်။ နိုင်ငံ၏အလုပ်အကိုင် ၆၀%ကိုလည်း စိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍကဖန်တီးပေးထားပြီး စိုက်ပျိုးမြေဟက်တာပေါင်း ၁၂.၈ သန်း/ဧကပေါင်း ၃၁.၆ သန်းကျော်ရှိသည်။ ဆန်စပါးကိုစိုက်ပျိုးရေးကဏ္ဍတွင် ၄၃% ကျော်ထုတ်လုပ်ပြီးစပါး၊ ပဲအမျိုးမျိုးနှင့်အခြားဆီထွက်သီးနှံများကိုအဓိကစိုက်ပျိုးသည်။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်အပူပိုင်း၊ တောင်ကုန်းဒေသစိုက်ပျိုးမြေပုံစံသုံးမျိုးရှိသည်။ မြန်မာနိုင်ငံရှိစုစုပေါင်းလူဦးရေ၏ (၇၀)% မှာကျေးလက်တွင်နေထိုင်ကြပြီး၊ ကျေးလက်နေလူဦးရေ၏ (၇၀)% ခန့်မှာ တောင်သူလယ်သမားများဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးကိုအဓိကထုတ်လုပ်သောနိုင်ငံဖြစ်သည်နှင့်အညီစိုက်ပျိုးမြေဧက (သန်းရှိသောနိုင်ငံတစ်နိုင်ငံဖြစ်သည်။ နှစ်စဉ်ရေကြီးခြင်း၊ မုန်တိုင်းဒဏ်ခံရခြင်းတို့နှင့်အတူ စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာစိန်ခေါ်ချက်များမှာလည်းအရှေ့တောင်အာရှ နိုင်ငံ များ နည်းတူကြုံတွေ့ရသည်။

စိုက်ပျိုးမွေးမြူရေးဆိုင်ရာအဓိကကြုံတွေ့ရသည့်အခက်အခဲများ၊ စိန်ခေါ်ချက်များမှာလည်း နေရာဒေသအလိုက်ခြားနားပြန်သည်။ နေရာတိုင်းတွင်နှစ်စဉ်တောင်သူများကြုံတွေ့ရသောအခက်အခဲများကိုကြည့်ရှုရာတွင် တောင်သူများသည်ဝင်ငွေထွက်ငွေမမျှတခြင်း၊ စပါးအထွက်နှုန်းနည်းခြင်း၊ ဈေးကွက်ဖန်တီးနိုင်မှုမရှိခြင်း၊ စားဝတ်နေရေးပိုမိုခက်ခဲလာခြင်း၊ မုန်ကန်သောသွင်းအားစုလိုအပ်ခြင်း၊ ချေးငွေများရာသီပေါ်မဆပ်နိုင်ခြင်း၊ သဘာဝဘေးဒဏ်ပိုမိုခံစားလာခြင်းနှင့် လက်တွေ့ကျသောသုတေသနများနည်းပါးခြင်းတို့ကိုတွေ့ကြုံနေကြရသည်။

ထို့ပြင်စုပေါင်းစိုက်ပျိုးရေးစနစ်အား မချိတ်ဆက်နိုင်ခြင်း၊ သီးနှံအာမခံစနစ်အားရယူနိုင်ခြင်းငှာမစွမ်းသာခြင်း၊ သတင်းအချက်အလက်အချိန်နှင့်တပြေးညီမရခြင်း၊ အခြေခံဈေးနှုန်းနှင့်ထုတ်လုပ်မှုစံချိန်စံညွှန်းများမမီခြင်း၊ အခြားသီးနှံပြောင်းလဲလုပ်ကိုင်နိုင်ရန်အခြေအနေမပေးခြင်း၊ ပိုးမွှားအန္တရာယ်များကိုထိန်းချုပ်ကာကွယ်တားဆီးနိုင်စွမ်းမရှိခြင်း၊ စပါးဈေးနှိမ်ခံရခြင်း၊ အကျိုးအမြတ်နည်းပါးစွာဖြင့်ရောင်းနေရခြင်း၊ ဓါတုသွင်းအားစုများကိုအလွန်အကျွံအကာအကွယ်မဲ့အသုံးပြုခြင်း၊ ပိုကုန်လိုအပ်ချက်အတွက်ထုတ်လုပ်မှုအစီအစဉ်များကိုသိရှိမှုအားနည်းခြင်းစက်ပစ္စည်း၊ သိုလှောင်ရုံနှင့်ထုတ်ပိုးမှုစနစ်၊ ဈေးကွက်ချိတ်ဆက်မှုခက်ခဲခြင်း၊ စိုက်ပျိုးထုတ်လုပ်မှုကုန်သွယ်မှုကွင်းဆက်များလေ့လာနိုင်မှုအားနည်းခြင်း၊ လုပ်ကွက်ငယ်တောင်သူများအားအကာအကွယ်ပေးမှုအားနည်းခြင်း၊ မြေယာပြဿနာများ

တောင်တောင်သူများအားအကာအကွယ်ပေးမှုအားနည်းခြင်း၊မြေယာပြဿနာများဖြေရှင်းရာတွင်အချိန်ဆွဲကြာမြင့်ခြင်း၊ဘက်လိုက်မှုကင်းသောစောင့်ကြည့်ထိန်းကျောင်းသောလုပ်ထုံးလုပ်နည်း၊အဖွဲ့အစည်းများလိုနေခြင်း၊ စုပေါင်းလုပ်ဆောင်သည့်စနစ်များ မထွန်းကားခြင်း၊အစိုးရ၏နည်း ပညာပံ့ပိုးမှုလုံလောက်စွာမရခြင်းတို့ကိုကြုံတွေ့နေကြရသည်။

၄.၁။ မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသ

Photo: Sky view of Ayeyarwaddy Basin @ mcca

မြန်မာ့ဆန်အိုးကြီးဟုတင်စားခေါ်သော မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသသည် မြန်မာနိုင်ငံ၏ဆန်စပါးလိုအပ်ချက်ကို အဓိကဖြည့်ဆည်းပေးနေသောနေရာဖြစ်သည်။စပါးထုတ်လုပ်မှု၏ ၂၈%ကျော်သည် ဧရာဝတီတိုင်းကထွက်ရှိသည်။^၄ စိုက်ပျိုးအတွက်အဓိကဖြစ်သောမြေမျိုး၊ အချိန်နှင့်စိုက်နည်းစနစ်မှန်မှန်ဖြင့်စိုက်ပျိုးရေးကို မြှင့်တင်လုပ်ဆောင်စေကာမူ စပါးအထွက်နှုန်းမှာသိသာစွာ ကျဆင်းလာခြင်း၊လိုအပ်သောမျိုးကိုလုံလောက်စွာမရခြင်း၊ မြေအရည်အသွေးထိန်းသိမ်းမှုမရှိခြင်းနှင့်စက်မှုလယ်ယာတိုးတက်မှုနှေးကွေးခြင်းများကြောင့် မြန်မာ့ဆန်အိုးကြီးသည်လည်းလုံလောက်သောစပါးထုတ်လုပ်နိုင်မှုလျော့နည်းလာသည်။ကျယ်ပြန့်စေခြင်းနှင့်မုန်တိုင်းဝင်ရောက်ခြင်းများသည်လည်း မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသအတွက်နှစ်စဉ်ထိုးနှက်ချက်ချက်ဖြစ်သည်။ ၂၀၀၈နာဂစ်မုန်တိုင်း၊၂၀၁၅ရေဘေးတို့သည် ဒေသအတွက်များစွာထိခိုက်စေသည့်ဘေးများဖြစ်သည်။ ပိုမိုခံစားကြရသည်မှာမြေယာကိစ္စများကြောင့်၎င်း၊ အကြွေးများကြောင့်လည်းကောင်း လယ်သမားငယ်များ၏အခွင့်အရေးများ၊ ရပိုင်ခွင့်များနှင့် အရင်းအမြစ်များပိုမိုဆုံးရှုံးလာကြရသည်။တောင်သူများအားအကာကွယ်ပေးခြင်းစနစ်သည်လည်း ထင်သလောက်ခရီးမပေါက်ခဲ့ပေ။ တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များမှတ်ပုံတင်ခြင်း၊အခွင့်အရေးများမြှင့်တင်ခြင်း၊ရပိုင်ခွင့်များကို ကာကွယ်ခြင်း၊မြေယာကိစ္စများ၊သွင်းအားစုများ၊နည်းပညာရယူမှုများသည်ကြီးမားသောစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေသည်။ထိုပြင်တောင်သူများ၏ လိုအပ်ချက်များကိုလုပ်ဆောင်ပေးနေသောအသင်းအဖွဲ့များ၊နိုင်ငံတကာ၊ပြည်တွင်းအဖွဲ့အစည်းများ၊ဒေသတွင်း အဖွဲ့များ၊နည်းပညာ၊ငွေအားလူအားဖြင့်ပံ့ပိုးနေခဲ့သည်မှာ၂၀၀၉-၂၀၁၀ ဝန်းကျင်ကတည်းဖြစ်သည်။သို့ရာတွင် မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသရှိ တောင်သူများ၏လိုအပ်ချက်များ၊ ဘဝများမှာထူးခြားစွာပြောင်းလဲတိုးတက်ခြင်းရှိမလာခဲ့ပေ။အကြွေးများ၊သွင်းအားစုမလုံလောက်ခြင်းနှင့် လက်ငုတ်လက်ရှိဘဝမှလက်မဲ့သို့ရောက်ရှိကာ ရွှေ့ပြောင်းအခြေချရသည့်ဘဝများသို့ဆိုက်ရောက်ခဲ့သည်။တောင်သူများ၏မရှိသည့်ဘဝအခြေများအပြင်မသိခြင်း၊မတတ်ခြင်း၊နားမလည်ခြင်းသည်လည်းဆင်းရဲမှုသံသရာကိုပိုဆိုးစေသည်။ နည်းစနစ်တကျအသုံးပြုသည့် ဓါတုပိုးသတ်ဆေးများ၊ဓါတုမြေဩဇာများ၊မြေထိန်းသိမ်းနည်းများ၊အမယ်စုံ

⁴ Agriculture Guide 2018, EUROCHARM MYANMAR

စိုက်နည်းများကိုမသိမတတ်ခဲ့ကြပေ။ ဥပဒေရေးရာ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊မူဝါဒများ၊ညွှန်ကြားချက်များနှင့်မြေပြင်ဝန်ဆောင်မှုများ ၏အခြေအနေများကိုတောင်သူများကိုယ်တိုင်လေ့လာသိရှိဆန်းစစ်နိုင်ရန်လိုအပ်ချက်ကိုယခုသုတေသနကဖြည့်ဆည်းထားသည်။

လပွတ္တာမြို့နယ်

လပွတ္တာမြို့နယ်သည်မြစ်ဝကျွန်းပေါ်ဒေသဖြစ်ပြီးလူဦးရေ၃၁၅၀၀၀ကျော်နေထိုင်ကြသည်။၂၀၀၈ခုနှစ်တွင်ဆိုင်ကလုန်းနာဂစ်ဒဏ်ခံခဲ့ရသောအဆိုးဆုံးမြို့နယ်တစ်မြို့နယ်ဖြစ်ပြီးမုန်တိုင်းလှိုင်းလုံးများကြောင့် လယ်ယာမြေများစွာဆားငန်ရေဖုံးလွှမ်းပျက်စီးခဲ့ရသည်။စိုက်ပျိုးမြေများကိုယနေအထိပြုပြင်နေရဆဲဖြစ်ပြီးအထွက်နှုန်းများကိုမူလအတိုင်းရရှိရန်ကြိုးစားနေဆဲဖြစ်သည်။ ၇၃% သောလူဦးရေသည်ကျေးလက်ဒေသများတွင်သာနေထိုင်ပြီး စိုက်ပျိုးရေးနှင့်ရေလုပ်ငန်းကို အဓိကထားလုပ်ကိုင်ကြသည်။^၅မိုးများသောဒေသဖြစ်သည်နှင့်အညီမိုးရေချိန်ကိုနှစ်စဉ်ပုံမှန်ထက်အနည်းငယ်တိုးကာရရှိသော်လည်း စိုက်ပျိုးရေးအတွက်မူလလောက်စွာမရရှိပေ။ အပူချိန်မှာလည်းလာမည့်နှစ်(၃၀)တွင်၀.၅ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ခန့်တိုးလာနိုင်ချေရှိသည်။ ထိုအပြင်ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်သည်လည်း လာမည့်နှစ်(၃၀)တွင်(၁၅)စင်တီမီတာခန့်မြင့်တက်လာနိုင်မည်ဟုမြန်မာနိုင်ငံရာသီဥတုပြောင်းလဲမှုဆိုင်ရာ မိတ်ဖက်အဖွဲ့အစည်းက ခန့်မှန်းထားသည်။ ထိုပမာဏအတိုင်းမြင့်တက်လာမည့် ပင်လယ်ရေသည်ကုန်းတွင်းသို့(၁၀-၁၅)မိုင်ခန့် တိုးဝင်ရောက်လာကာစိုက်ပျိုးနိုင်သောမြေနေရာများဖုံးလွှမ်းသွားနိုင်မည်ကိုခန့်မှန်းထားကြသည်။ ထို့ပြင်လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက်လုပ်သားလိုအပ်ချက်မြင့်မားလာခြင်းနှင့်ကျွန်းများရှားပါးလာခြင်းတို့သည်လည်းအဓိကပြဿနာများဖြစ်သည်။ရာသီဥတုဒဏ်နှင့်ဆားငန်ရေဒဏ်ခံနိုင်သောမျိုးစပါးရရှိမှုသည်လည်းတစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ပိုမိုခက်ခဲလာသည်။စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့်သတင်းအချက်အလက်များရယူနိုင်မှုအသုံးပြုမှုသည်လည်းထိထိရောက်ရောက်မဖြစ်သေးပါ။ ထို့ပြင်လယ်ယာမြေအသစ်များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်ရေးအတွက် တိကျသောလမ်းညွှန်ချက်များလိုအပ်နေသည်။

မော်ကျွန်းမြို့နယ်

မော်ကျွန်းမြို့နယ်သည်လပွတ္တာမြို့နယ်အတွင်းတည်ရှိပြီးလူဦးရေ(၃၂၄၀၀၀)ကျော်နေထိုင်ကြသည်။ပင်လယ်ရေမျက်နှာပြင်အထက်(၆)ကျော်တွင်တည်ရှိပြီး ပျမ်းမျှအပူချိန်(၂၈)ဒီဂရီစင်တီဂရိတ်ခန့်ရှိသည်။ မိုးကောင်းသောဒေသဖြစ်သောကြောင့်စိုက်ပျိုးရေးကိုလုပ်ကိုင်ကြသလိုရေလုပ်ငန်းကိုလည်းလုပ်ကိုင်ကြသည်။ ၂၀၀၈ခုနှစ်တွင် ဆိုင်ကလုန်းနာဂစ်မုန်တိုင်းဒဏ်ကိုခံစားခဲ့ရသောမြို့နယ်တစ်ခုလည်းဖြစ်သည်။ စိုက်ပျိုးမြေစုစုပေါင်း(၃၄၇၉၂၇)ဧကရှိပြီး (၂၆၁၀၀၀)ဧကကျော်ကိုစပါးအတွက် အဓိကထားစိုက်ပျိုးသည်။ လပွတ္တာမြို့နယ်ကဲ့သို့ လယ်ယာလုပ်ငန်းအတွက် လုပ်သားလိုအပ်ချက်မြင့်မားလာခြင်းနှင့် ကျွန်းများရှားပါးလာခြင်းတို့သည်လည်းအဓိကကြုံတွေ့နေရသည်။ ရာသီဥတုဒဏ်နှင့်ဆားငန်ရေဒဏ်ခံနိုင်သော မျိုးစပါးရရှိမှုသည်လည်း တစ်နှစ်ထက်တစ်နှစ်ပိုမိုခက်ခဲလာသည်။စိုက်ပျိုးရေးနည်းပညာနှင့်သတင်းအချက်အလက်များရယူနိုင်မှုအသုံးပြုမှုသည်လည်းထိထိရောက်ရောက်မဖြစ်သေးပါ။

^၅ Myanmar Climate Change Alliance (2016) Labutta Township Climate Vulnerability Assessment

၅။ အခြားတွေ့ရှိချက်များ

တောင်သူလယ်သမားများကိုယ်တိုင်မြို့နယ်နှစ်မြို့နယ်သို့အချက်အလက်များသွားရောက်ကောက်ခံခြင်းကိုစက်တင်ဘာလ၊ ၂၀၁၈ခုနှစ်တွင်လုပ်ဆောင်ခဲ့ပါသည်။အချက်အလက်များကောက်ရာတွင်အဓိကလေ့လာသောဥပဒေ(၂)ခုနှင့်သက်ဆိုင်သောမေးခွန်းများကိုသာတည်ဆောက်ပြီးမေးမြန်းခဲ့ကြသည်။တုန့်ပြန်ဖြေကြားမှုများကိုတောင်သူလယ်သမားများ၊ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ၊အမျိုးသမီးတောင်သူလယ်သမားကိုယ်တိုင်ပါဝင်ဖြေကြားပေးခဲ့ကြသည်။အချက်အလက်ကောက်ယူရာတွင်ဆင့်ပွားမေးခွန်း(၆၀)ကျော်ကိုလည်းတည်ဆောက်မေးမြန်းခဲ့ကြပါသည်။နည်းပညာအခက်အခဲများနှင့်ဦးဆောင်ဆွေးနွေးမှုအခက်အခဲများကိုဖြေရှင်းရန်စီမံကိန်းဝန်ထမ်းများ၊ကျေးရွာဖွံ့ဖြိုးရေးဝန်ထမ်းများကကူညီပံ့ပိုးပေးခဲ့ကြပါသည်။ နှစ်ပတ်တာအချက်အလက်များကိုကျေးရွာ(၁၀)ရွာတွင် ကောက်ယူပြီးသောအခါရရှိသောအချက်အလက်များကိုစီမံကိန်း ဝန်ထမ်းများကစာရင်းသွင်းပြီးစစ်ဆေးခဲ့ပါသည်။ ထို့နောက်တွေ့ရှိလာသောအချက်အလက်များကိုသတင်းများ၊ ကိုးကားနိုင်သောအထောက်အထားများအဖြစ် အတည်ပြုကာအဓိကတွေ့ရှိချက်များကိုပညာရှင်၏အကူအညီဖြင့်ဖော်ထုတ်ခဲ့ရာအောက်ပါတဲ့တွေ့ရှိချက်များထွက်ပေါ်လာပါသည်။

မြို့နယ်နှစ်မြို့နယ်ရှိတောင်သူလယ်သမားများကြုံတွေ့ရင်ဆိုင်နေရသောအဓိကပြဿနာရပ်(၇)ခု

- (၁) အသေးစား၊အလတ်စား၊အကြီးစားထုတ်လုပ်မှုများအတွက်မှန်ကန်သောသွင်းအားစုလိုအပ်ခြင်း
- (၂) စိုက်ပျိုးစရိတ်၊ဈေးငွေ၊နည်းပညာ၊စက်ကိရိယာအရင်းအမြစ်များအားတောင်သူအကျိုးပြုမည့်စီမံသည့်စနစ်လိုအပ်နေခြင်း
- (၃) သတင်းအချက်အလက်များအားရယူခြင်း၊အသုံးပြုခြင်း၊မျှဝေခြင်း၊ပံ့ပိုးမှုများကျယ်ကျယ်ပြန့်ပြန့်လိုအပ်နေခြင်း
- (၄) တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များဖွံ့ဖြိုးတိုးတက်စေသည့်ဝန်းကျင်နှင့်ပံ့ပိုးမှုများလိုအပ်နေခြင်း
- (၅) စပါးအထွက်နှုန်းတိုးစေရန်ခါတုသွင်းအားစုများကိုအလွန်အကျွံ၊အကာအကွယ်မဲ့အသုံးပြုခြင်း၊အဓိပြုအားထားမှုများလာခြင်း
- (၆) လယ်ယာမြေပိုင်ဆိုင်မှု၊သိမ်းဆည်းမှု၊အငြင်းပွားမှုများအားထိရောက်စွာဖြေရှင်းပေးသည့်ဖြစ်ရပ်များနည်းပါးနေခြင်း
- (၇) တောင်သူလယ်သမားရေးရာကိစ္စများအားပေါင်းစပ်ညှိနှိုင်းဖြေရှင်းသည့်စနစ်လိုအပ်နေခြင်း

တောင်သူလယ်သမားမိသားစုများ၏အဓိကအိမ်မက်များ

- (၁) စားဝတ်နေရေးပြည့်ဝဖူလုံသောမိသားစုဘဝ
- (၂) ကျန်းမာသောမိသားစုဘဝ
- (၃) သတင်းအချက်အလက်များကိုသိရှိအသုံးပြုနေခြင်း
- (၄) ပုံမှန်ရရှိသောဈေးကွက်
- (၅) လုံခြုံစိတ်ချရသောလုပ်ပိုင်စားသောက်ခြင်း
- (၆) နည်းပညာများကိုသိရှိအသုံးပြုနေခြင်း
- (၇) ဘေးဒုက္ခများကိုခံနိုင်ရည်ရှိသောမိသားစု
- (၈) တောင်သူလယ်သမားအသင်းအဖွဲ့များတွင်ပါဝင်နေခြင်း

၆။ သုတေသနစီမံမှု

သုတေသနအဆင့်များ	အချိန်ကာလ
သုတေသနဒီဇိုင်းနှင့်မေးခွန်းများတည်ဆောက်ခြင်း	စက်တင်ဘာလ (ပထမအပတ်)
သုတေသနနှင့်အချက်အလက်ကောက်မည့်သူများဖွဲ့စည်းခြင်း	စက်တင်ဘာလ (ပထမအပတ်)
သုတေသနသင်တန်းပေးခြင်း	စက်တင်ဘာလ (တတိယအပတ်)
အချက်အလက်များကောက်ခြင်း	စက်တင်ဘာလ (တတိယအပတ်)
အချက်အလက်များဆန်းစစ်ခြင်း	အောက်တိုဘာလ(ပထမအပတ်)
အကဲဖြတ်ခြင်းနှင့်ပုံပိုင်းခြင်း	အောက်တိုဘာလ(ပထမအပတ်)
ပြန်လည်အတည်ပြုခြင်း	အောက်တိုဘာလ(ဒုတိယအပတ်)
သုတေသနတွေ့ရှိချက်အစီရင်ခံစာရေးသားခြင်း	အောက်တိုဘာလ(တတိယအပတ်)
သုတေသနတွေ့ရှိချက်များအားရှင်းလင်းခြင်း	နိုဝင်ဘာလ

အရင်းအမြစ်စီမံခန့်ခွဲမှု

အရင်းအမြစ်များ	စီမံမှု
သုတေသနအဖွဲ့ဖွဲ့စည်းခြင်း	မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း နှင့်တောင်သူများ
သုတေသနကုန်ကျစရိတ်စီမံခြင်း	မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း နှင့်တောင်သူများ
နည်းစနစ်ပံ့ပိုးခြင်း	မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက်နှင့်တောင်သူများ
အရည်အသွေးထိန်းကျောင်းခြင်း	မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း၊ မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက် နှင့်တောင်သူများ
သုတေသနမှတ်တမ်းတင်ခြင်း	မေတ္တာဖွံ့ဖြိုးရေးဖောင်ဒေးရှင်း၊ မြန်မာဖွံ့ဖြိုးရေးကွန်ယက် နှင့်တောင်သူများ

၇။ နောက်ဆက်တွဲများ

သုတေသနတွင်ပါဝင်သူများ (အသေးစိတ်အားဖော်ပြပါမည်။)

အကြောင်းအရာ	လပွတ္တာမြို့နယ်	မော်ကွန်းမြို့နယ်
အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း	၁။ ၂။ ၃။	၁။ ၂။ ၃။
တစ်ဦးချင်းတွေ့ဆုံမေးမြန်းခြင်း	၁။ ၂။ ၃။	၁။ ၂။ ၃။
အချက်အလက်ကောက်ယူသူများ	၁။ ၂။ ၃။	၁။ ၂။ ၃။

သုတေသနတွင်အသုံးပြုသည့်မေးခွန်းများ

အဖွဲ့လိုက်ဆွေးနွေးခြင်း

- ပါဝင်သူများ တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး၊ ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ
- အချိန် (၄) နာရီ
- လိုအပ်သောအရာများ စက္ကူချပ်ကြီး၊ရောင်စုံခြယ်ခဲတံများ၊မာကာပင်များ၊ပုံဆွဲတတ်သူ၊မှတ်တမ်းတင်သူ
- နည်းလမ်း ((၄) ခု ပြဿနာသစ်ပင်၊လုပ်ငန်းရာသီခွင်ပြဇယား၊အိမ်မက်မြေပုံ၊ဝန်ဆောင်မှုမြေပုံ

နမူနာမေးခွန်းများ

(၁)တောင်သူလယ်သမားများကြုံတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများကဘာတွေလဲ။

(၂)ပြဿနာအကြောင်းရင်းများ၊ဆင့်ပွားအကြောင်းရင်းများ၊ဆက်နွယ်ချက်များ၊ဖြစ်ပွားစေမှုများ၊ပါဝင်သူများ၊ထိခိုက်မှုများဘယ်လို၊ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲ။

(၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုန့်ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။

- အစိုးရအပိုင်း
- UN/INGO များအပိုင်း
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း

(၄)ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။

(၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။

(၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။

(၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။

လူတွေမေးမြန်းခြင်း (၁)

▪ ပါဝင်သူများ	တောင်သူလယ်သမား ၁၅ဦး၊ ကျေးရွာကိုယ်စားလှယ်များ
▪ အချိန်	တစ်ယောက် (၄၀) မိနစ်
▪ လိုအပ်သောအရာများ	မေးမြန်းသူမှတ်စု

နမူနာမေးခွန်းများ

(၁)သင်ကြိုတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများကဘာတွေလဲ။

(၂)ဒီပြဿနာအကြောင်းရင်းများ၊ဆင့်ပွားအကြောင်းရင်းများ၊ဆက်နွှယ်ချက်များ၊ဖြစ်ပွားစေမှုများ၊ပါဝင်သူများ၊ထိခိုက်မှုများဘယ်လို၊ဘာကြောင့်ဖြစ်တာလဲ။

(၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။

- အစိုးရအပိုင်း
- UN/INGO များအပိုင်း
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း

(၄)ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။

(၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။

(၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။

(၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။

လူတွေမေးမြန်းခြင်း (၂)

▪ ပါဝင်သူများ	ပြည်သူ့ကိုယ်စားလှယ်များ၊လွှတ်တော်အမတ်
▪ အချိန်	တစ်ယောက် (၄၀) မိနစ်
▪ လိုအပ်သောအရာများ	မေးမြန်းသူမှတ်စု

နမူနာမေးခွန်းများ

(၁)တောင်သူလယ်သမားသင်ကြိုတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ဆိုင်သောဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊မူဝါဒများကဘာတွေလဲ။

(၂)ဒီဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊မူဝါဒများကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာဘာတွေကစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေလဲ။

(၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။

- အစိုးရအပိုင်း
- UN/INGO များအပိုင်း
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း

(၄)တောင်သူလယ်သမားများ၏ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။

(၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။

(၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။

(၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။

(၈)လက်ရှိလွှတ်တော်တွင်းဆောင်ရွက်နေသောတောင်သူလယ်သမားများဆိုင်ရာဥပဒေရေးရာကိစ္စများကဘာတွေလဲ။

လူတွေမေးမြန်းခြင်း (၃)

ပါဝင်သူများ	အစိုးရကိုယ်စားလှယ်
အချိန်	တစ်ယောက် (၄၀) မိနစ်
လိုအပ်သောအရာများ	မေးမြန်းသူမှတ်စု

နမူနာမေးခွန်းများ

(၁)တောင်သူလယ်သမားသင်ကြားတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ဆိုင်သောဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊မူဝါဒများကဘာတွေလဲ။

(၂)ဒီဥပဒေများ၊လုပ်ထုံးလုပ်နည်းများ၊မူဝါဒများကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာဘာတွေကစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေလဲ။

(၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။

- အစိုးရအပိုင်း
- UN/INGO များအပိုင်း
- ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း

(၄)တောင်သူလယ်သမားများ၏ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။

(၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။

(၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။

(၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။

(၈)လက်ရှိဌာနတွင်းဆောင်ရွက်နေသောတောင်သူလယ်သမားများဆိုင်ရာဥပဒေရေးရာကိစ္စများကဘာတွေလဲ။

လူတွေမေးမြန်းခြင်း (၄)

ပါဝင်သူများ	ပုဂ္ဂလိကလုပ်ငန်းရှင်များကိုယ်စားလှယ်
အချိန်	တစ်ယောက် (၄၀) မိနစ်
လိုအပ်သောအရာများ	မေးမြန်းသူမှတ်စု

နမူနာမေးခွန်းများ

- (၁)တောင်သူလယ်သမားသင်ကြားတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ဆိုင်သောစီးပွားရေးဖော်ဆောင်မှုတွေကဘာတွေလဲ။
- (၂)ဒီလုပ်ငန်းများကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာဘာတွေကစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေလဲ။
- (၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။
- အစိုးရအပိုင်း
 - ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း
 - ကုန်သည်စက်မှုအသင်း
 - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ/ထုတ်လုပ်သူများ
- (၄)တောင်သူလယ်သမားများ၏ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။
- (၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။
- (၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။
- (၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။
- (၈)လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသောတောင်သူလယ်သမားများဆိုင်ရာရေးရာကိစ္စများကဘာတွေလဲ။

လူတွေမေးမြန်းခြင်း (၅)

▪ ပါဝင်သူများ	ဖွံ့ဖြိုးရေးကိုယ်စားလှယ်
▪ အချိန်	တစ်ယောက် (၄၀) မိနစ်
▪ လိုအပ်သောအရာများ	မေးမြန်းသူ၊မှတ်စု

နမူနာမေးခွန်းများ

- (၁)တောင်သူလယ်သမားသင်ကြားတွေ့နေရသည့်အခက်အခဲများ၊လိုအပ်ချက်များ၊ပြဿနာများ၊ပကတိအခြေအနေနှင့်အစိုးရ၏ဝန်ဆောင်မှုများနှင့်ဆိုင်သောလုပ်ဆောင်မှုတွေကဘာတွေလဲ။
- (၂)ဒီလုပ်ငန်းများကိုအကောင်အထည်ဖော်ရာမှာဘာတွေကစိန်ခေါ်ချက်များဖြစ်နေလဲ။
- (၃)ဒီအရာများကိုဘယ်လိုတုံ့ပြန်ဆောင်ရွက်နေရလဲ။ဘယ်သူတွေပါဝင်ကူညီလဲ။ဘယ်အတိုင်းအတာထိလဲ။ဘာတွေပြောင်းလဲသွားပြီလဲ။
- အစိုးရအပိုင်း
 - ဖွံ့ဖြိုးရေးမိတ်ဖက်အဖွဲ့များအပိုင်း
 - ကုန်သည်စက်မှုအသင်း
 - စီးပွားရေးလုပ်ငန်းရှင်များ/ထုတ်လုပ်သူများ
- (၄)တောင်သူလယ်သမားများ၏ပြဿနာများကိုဖြေရှင်းနိုင်မည့်အကောင်းဆုံးပုံစံ၊နည်းလမ်း၊အဖြေများရှိပါသလား၊ဘာတွေလဲ။
- (၅)ဘယ်သူတွေကအဓိကအကျဆုံးလဲ။ဘယ်သူတွေနဲ့လက်တွဲလုပ်ဆောင်နိုင်မလဲ။
- (၆)ဘယ်ကဏ္ဍကိုဦးစားပေးဖြေရှင်းနိုင်မလဲ။လတ်တလောလိုအပ်ချက်များအပြင်အရေးကြီးသောကဏ္ဍများကိုဖော်ပြကြပါ။

(၇)ဒေသတွင်းအစီအစဉ်များ၊ဖွံ့ဖြိုးရေးအစီအစဉ်များ၊လူထုပါဝင်မှု၊တောင်သူလယ်သမားများ၊အသင်းများ၊သမ္မဂ္ဂများပါဝင်ဆောင်ရွက်မှုအခြေအနေဘယ်လိုရှိနေပြီလဲ။

(၈)လက်ရှိဆောင်ရွက်နေသောတောင်သူလယ်သမားများဆိုင်ရာရေးရာကိစ္စများကဘာတွေလဲ။

ကိုးကားချက်များ

- Agriculture Development Strategy, 2017, Ministry of Agriculture, Livestock and Irrigation (MOALI)
- Agriculture Guide 2018, EUROCHARM MYANMAR
- Citizen Budget, 2017, ASIA Foundation
- Labutta Township Climate Vulnerability Assessment, 2016, Myanmar Climate Change Alliance (MCCA)
- Myanmar Living Conditions Survey, 2017, UNDP and World Bank
- Pesticide Law, 2016
- Project Information, Metta Development Foundation
- Statistical Year Book, 2017, Ministry of Planning and Finance
- The Law of Protection of the Farmer Rights and Enhancement of their Benefits, 2013
- Township Profile of Labutta Township, 2016, General Administrative Department (GAD)
- Township Profile of Mawguynng Township, 2016, General Administrative Department (GAD)